

Helena Dam á Neystabø, landsstýriskvinna:

Eingin nýggj umsókn játtað í ár

- 15-20 umsóknir um antin uppnormeringar av starvsfólki og barnatali, ella um at byggja nýggjan barnagarð, bíða eftir játtandi svari úr landsstýrinum, men í ár verður eingin teirra játtað, sigur Helena Dam á Neystabø

TURID KJØLBRO

Hóast talið á barnagørðum í Føroyum er trifaldað síðstu 20 árin og 1323 børn runt um í Føroyum eru so heppin at ganga í vøggustovu og barnagarði, hevur tørvurin á stovnsplássum ongantíð verið so stóur sum nú. Heldur ikki í áttatiárum, tá ið rættliga ferð var á búskapinum og fólkatalið í Føroyum var nokur túsund hægri enn í dag. Bara í Havn standa 369 børn á bíðilista, og í øðrum býum og bygðum eru eisini langir bíðilistar.

A løgtingsfíggarlóginu í ár fara 56,5 mill. krónur til barnagørðsøkið, har av fara tær 35 mill. til dagstovnar í Havn. Landsstýrið fær á hvørjum ári umsóknir frá bý- og bygðaráðum, og í løtuni bíða 15-20 umsóknir

eftir svari um antin uppnormeringar av starvsfólki og barnatali, ella til at seta nýggjan stovn á stovn.

- Í verandi fíggarári hava vit ikki møguleika at játta nakrari umsókn afturat. Játtanin til dagstovnaðkið er 2,5 mill. krónur hægri í ár í mun til í fjør, sigur Helena Dam á Neystabø.

Uppnormering

Hóast stóðan nógva staðni, serliga í Havn, er rættliga vónleys, stendur hóast alt ikki so illa til, tá ið tað ræður um at nokta tørvun, um vit samanbera við onnur lond.

- Tað hevur alla tíðina verið ein fitt uppnormering. Tað er ógvuliga ymiskt, hvussu stóur tørvurin er á stovnsplássum runt um landið. Í Havn er 70% av tørvinum nøktaður og tað er ikki so vánaligt samanborið

við, hvussu tað er aðra staðni. Vit síggja í kommunum, ið hava økt vinnuligt virksemi, at tørvurin á stovnsplássum beinanvegin ger seg galdandi, sigur Helena Dam á Neystabø.

Góðkennir landsstýrið eina umsókn um bygging av barnagarði, útløysir tað samstundis eina rokning til landskassan. Landsstýrið bindur tað seg nevnliga sambært grein í barnafor-sorgarlóginu til at veita 35% av rakstrarútreiðslunum og 60% av kostnaðinum av at byggja stovnin. Hinvegin visir landsstýriskvinnan í almanna- og heilsumálum ikki aftur, at tað ber til at seta á stovn barnagarð uttan um landsstýrið. Tað treytar so, at kommunan ber allan kostnaðin bæði av rakstri og íløgum.

- Góðkenna Arbeidseftir-

lit, Brunaumsjón, Barnavernd og onnur stovnin og fylgir kommunan eina vegleiðing um, hvussu innihaldið og innari og ytri viðurskipti eiga at vera á stovninum, dugi eg ikki at síggja, at nakað skuldi forðað kommunum, ið hava ráð, at fara undir eina slíka verkætlan.

Serlig støða

Landsstýriskvinnan í almanna- og heilsumálum hevur spurt seg fyri hjá Tórshavnar býráð um tað ber til, at eini 4-5 pláss kunnu vera tøk til foreldur, ið eru í akuttari neyð. Her verður hugsað um fólk, ið í styttri tíðarskeið kom til Føroya í arbeiðsörindum, eitt nú á Landssjúkrahúsið. Tórshavnar kommunu hevur givið avslag uppá henda fyrispurning.

Fyri 20 árum síðani vóru 9 dagstovnar í Føroyum, teir 8 í Havn, sum í alt høvdu pláss fyri 507 børnum. Í dag eru stovnarir 27 í tali og hesir taka í alt 1323 børn. Tilvildarlaga vald mynd

Í viðtali í blaðnum leygarðagin segði landsstýriskvinnan, at Almanna- og heilsumálastýrið fer at kanna, um tað ber til at seta ein barnagarð á stovn á Landssjúkrahúsinum innan verandi fíggarjarkarmar.

- Nær og um hetta fer at lata seg gera, dugi eg ikki at siga nakað um enn. Landssjúkrahúsið er eitt serligt arbeiðspláss sum veitir tenastu døgnið runt og tí

eru tey starvsfólkini í eini serligari støðu. Nógvar starvsfólk arbeiða á Landssjúkrahúsinum eitt stutt skifti, nógva koma í útbúgvingarörindum og fara síðani av stað aftur. Tey koma úr útlöndum og hava tí ikki somu fortreytir og møguleikar sum onnur at skriva síni børn upp til stovnarar, sigur Helena Dam á Neystabø.

Stórir ótryggjleiki um nýggju upptøkureglurnar

- Við nýggju reglunum, ið verða galdandi á dagstovnaðkinum í Tórshavnar kommunu, slepst í framtíðini undan óvissuni um, nær barnið fær pláss. Hinvegin eru foreldur ikki so fegin um, at tað verður hildið so fast í aldurs- og kynsbýtið á stovnunum

TURID KJØLBRO

Flestu spurningarnir, ið komu frá áhoyrarunum á almenna fundinum, sum Felagið fyrri foreldur at smábørnum í Havn skipaði fyrri mánakvöldið, snúði seg um upptøkureglurnar, ið galda, tá ið foreldur skriva børn síni upp til stovnspláss. Sum skilt er stórir ótryggjleiki og í nógvum førum stór ónøgd millum foreldur um reglurnar.

Nýggju upptøkureglurnar skapa ikki fleiri stovnspláss, men tær skulu vera við til at tryggja, at foreldur og børn fáa greið boð og kunning um, nær barnið fær pláss og hvørjar valmøguleikar tey hava. Við øðrum orðum slepst í framtíðini undan stóru óvissuni, ið ríður teim flestu sum marran, nær barnið fær pláss. Foreldur fáa skrivlig boð um, nær barn teirra í seinasta lagi hevur eitt stovnspláss, hvat nummar barnið er á samlaða bíðilistanum, og samstundis, og hvat nummar barnið er á økisbíðilistanum. Eisini skulu umsókjara hava ein faldara við praktiskum upplýsingum millum annað um, hvørjar stovnar eru í økinum.

Økisbýti

Býurin verður sambært nýggju reglunum býttur í fyra øki. Øki eitt umfatir Vesturbyin og Argir. Í økinum eru fyra stovnar og 29 dagrøktarmammur. Øki

tvey umfatir miðbyin og økið vestan fyri Sundsvegin. Í økinum eru fimm stovnar og 8 dagrøktarmammur.

Øki trý umfatir Eysturbyin og økið eystan fyri Sundsvegin til Hoydalsá. Í økinum eru fyra stovnar og 12 dagrøktarmammur. Øki 4 umfatir Hoyvík, Hvítanes og Kaldbak. Í økinum eru fyra stovnar og 12 dagrøktarmammur.

Umframt eru útbarnagarðurin Spírín og frítíðarstovan í KFUM.

Við økisuppbyggingum verður lættari at leggja framtíðarætlanir fyri møguligari útbýgging á barnagarðsøkinum.

Dagrøktin javnar út

Av tí, at barnatalið í teimum ymsu økinum stóðugt kann broytast, er ætlanin, at økini javnast verða endurskøð, og at dagrøktarlóssini í stóran mun verða brúkt til at javna út møguleikan ójavnna.

Tá ið pláss er tókt skal fyrsta barnið á bíðilistanum í økinum fáa tilboð. Tó er neyðugt, at aldursbýtið verður lagat til stovnin, og tað er serliga hetta, ið veldur ónøgd. Børn, sum hava staðið stutta tíð á lista sleppa inn, áðrenn tey, ið hava bíðað leingi, tí tað er aldursbýtið á stovninum, ið er avgerandi. Leiðarin á dagstovnaskrivstovu hjá Tórshavnar býráð, Katrin Holm, ið eisini luttók á

fundinum mánakvöldið, grundgav fyrri, hvi tað er so neyðugt við eini hóskandi aldursþýgning.

- Vit kunnu ikki fylla stovnar við einum ávisum aldursbóli, tí so gongur rokniatýkið upp, hvørki so ella so.

Um pláss er tókt í einum øki, men eingin umsókjari er í økinum ella tekur av tilboðnum, fær barnið, sum er fremst á samlaða bíðilistanum tilboðið, hóast tað býr í einum øðrum øki.

Nýggja telduforritið, ið verður gjørt til Dagstovnaskrivstovu hjá Tórshavnar býráð, verður tikið í nýtslu í heyst, í seinasta lagi 1. jan. 2000, og fyrst tá koma nýggju upptøkureglurnar í gildi. Tað fer at geva møguleika til eina og hvørja tíð at fáa upplýsingar um aktuella bíðilistan, hvørji børn eru á teimum ymsku stovnunum, og nær pláss eru tøk.

Tilflytarar við sviðsøð

Tilflytarar hava sambært nýggju upptøkureglunum ikki møguleika at koma á bíðilista, áðrenn flutt verður til kommununa, og tað eru nógvar sum vera man sera ónøgd við. Foreldur fáa hinvegin møguleika at bíða um farloyvi fyri barn á bíðilista, um flutt verður úr kommununi í avmarkaða tíð.

Vanligt er, at foreldur, sum fáa børn teirra í kommunalu dagrøktina, ynskja, at

Katrin Holm, leiðari á dagstovnaskrivstovu hjá Tórshavnar býráð

barnið verður standandi til barnagarðspláss. Tað fara tey eisini at hava í framtíðini. Men fyrri at sleppa undan ov stórar útskiptan og betri trivnaði verður mælt til, at børn sum hava dagrøktarlóss, ikki fáa annað ansingartilboð fyrr enn í fyrsta lagi, tá ið tey koma í barnagarðsaldur.

Nýggju upptøkureglurnar, ið er í 13 punktum, snúgu seg um nógvar viðurskipti, líka frá økisbýti og uppskriving til upptøku og kærunevnd og børn við serligum tørv, ið eins og framman undan hava framíhjárætt.

Mini Cruise til Bergens

Á ferðini verður m.a. skipað fyri Bingo

úr **550,-**

SMYRIL LINE
Tel 31 59 00

